

Velilerin Gözüyle BİLSEM*

Science and Art Centers (SAC) According to the Parents

Emel Sarıtaş**

Ümran Şahin***

Gülsüm Çatalbaş****

To cite this article/ Atf için:

Sarıtaş, E., Şahin, Ü. ve Çatalbaş, G. (2019). Velilerin gözüyle BİLSEM. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 7(1), 114-133. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.5m

Öz. Bu araştırmanın amacı ilkökul düzeyinde olup BİLSEM’de öğrencisi olan velilerin BİLSEM ile ilgili görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Çocuğu ilkökul düzeyinde ve BİLSEM’de eğitim almaya hak kazanan velilerin BİLSEM ile ilgili görüşlerini, onların deneyimlerine dayalı olarak açıklamaya çalışan bu araştırmada fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Araştırmada gönüllü 10 veli ile görüşmeler yapılmıştır. Katılımcı velilerin seçiminde farklı sınıf düzeyinde BİLSEM’de öğrencisi olan, farklı yaş ve meslek grubundaki velilerin olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın verileri, veliler ile yapılan görüşmeler yoluyla toplanmış ve betimsel analiz yapılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda; Velilerin Gözüyle BİLSEM ana teması altında; “BİLSEM’li olmak” “BİLSEM katkıları”, “BİLSEM’e yönelik sorunlar” ve “BİLSEM’e yönelik öneriler” olmak üzere dört temaya ulaşılmıştır. Veliler çocuklarının BİLSEM’de olmasından dolayı gurur duyduklarını ve çocuklarının da orada olmaktan mutluluk duyduklarını belirtmişlerdir. BİLSEM programlarının çocukların yaratıcılıklarını geliştirebilecek farklı etkinlikler içermesi gerektiğini, veliler ile daha fazla iletişim içerisinde olunmasını istediklerini, BİLSEM öğretmenlerinin seçiminde farklı kriterler olması gerektiğini, BİLSEM binalarının fiziki donanım ve yapısı açısından da yetersiz gördüklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Veli, bilim ve sanat merkezleri (BİLSEM), üstün yetenekli

Abstract. The aim of this study is to investigate the views of parents on SAC, whose children enroll Science and Art Centers (SAC) at the primary school level. Designed as a phenomenological study. Interviews were conducted with 10 volunteers. The participants are of different age and occupation groups and have children in SAC in different levels. Data was gathered through interviews with the parents, and analyzed by descriptive analysis. According to the analysis, four themes were constructed under the main theme of Parents’ SAC, which was "Being with SAC", "The contributions of SAC", "Problems about SAC", and "Suggestions for SAC". Parents indicated that they are proud of their children for being enrolled in SAC, and moreover their children are happy to be there. Parents also stated that SAC curriculum should include different activities to develop the children’s creativity, there should be more communication with the parents, there should be different criteria for the teacher selection in SAC, and SAC buildings are physically insufficient.

Keywords: Parent, science, and art centers (SAC), highly talented

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi; 07.03.2018

Düzeltilme Tarihi: 31.11.2018

Kabul Tarihi: 15.01.2019

* Bu çalışma Lefke Avrupa Üniversitesi tarafından Kıbrıs’ta düzenlenen 16. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu’nda 8-14 Mayıs 2017 tarihinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Sorumlu Yazar / Correspondence: Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye, e-posta: esaritas@pau.edu.tr ORCID: 0000-0002-0101-4987

*** Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye, e-posta: usahin@pau.edu.tr ORCID: 0000-0001-5214-0417

**** Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye, e-posta: catalbas@pau.edu.tr ORCID: 0000-0001-6971-1079

Giriş

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM); okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki özel yetenekli öğrencilerin (resim, müzik ve genel zihinsel yetenek) örgün eğitim kurumlarındaki eğitimlerini aksatmayacak şekilde bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumlarıdır (MEB, 2017a, s.6). Resim, müzik ve zihinsel yetenek açısından üstün yetenekli olduğu düşünülen çocuklar BİLSEM tarafından iki aşamada gerçekleştirilen sınavlara tabi tutulurlar. Sınavlarda istenen başarıyı elde eden çocuklar BİLSEM programlarına alınırlar.

Alan yazın incelendiğinde zihinsel ve yetenek anlamında akranlarından farklı olarak üst düzey gelişim sergileyen kişiler için üstün zekalı (gifted) veya üstün yetenekli (highly talented) kavramları kullanılmaktadır (Ablard ve Parker, 1997; Chan, 2010; Feldhusen, 1989, 1996, 2003). “Üstün yetenekliliğin sadece üstün genel zeka potansiyeline sahip olma ile sınırlı olmamasından dolayı, günümüzde “üstün zekalı” yerine “üstün yetenekli” kavramının kullanımı tercih edilmektedir. “Üstün Yeteneklilik” kavramının yanında “özel yeteneklilik” kavramını tercih edenlerin olduğu bilinmektedir” (Özbay, 2013, s. 8). Amerika Eğitim Ofisi (USOE) 1978’de geniş bir üstün yeteneklilik tanımı yapmıştır. USOE’ye göre; üstün yeteneklilik okulöncesi, ilköğretim veya lise seviyesinde potansiyel, ispatlanmış veya sahip oldukları yetenekleriyle tanınan çocukları ve gençleri kapsar. Zihinsel, yaratıcı ve özel akademik yeteneği veya liderlik yönü güçlü olan, görsel sanatlar gibi alanlarda yüksek yetenekli çocuklardır (Bildiren, 2011). BİLSEM’in tanımlamasında özel yetenekli kavramı kullanıldığı için bu araştırmada da özel yetenekli kavramı kullanılmıştır.

Özel yetenekli öğrenciler akranlarına göre daha hızlı öğrenir, genellikle daha derinden anlarlar, ilgi duydukları belirli içerikleri öğrenirler ve çoğunlukla düzensiz gelişmeler gösterirler (Coleman, 2011; Coleman ve Cross, 2005’ten akt., Coleman, Micko ve Cross, 2015). Bir şeyler yapabilecek durumda olduklarını veya bazen yetenekli olarak tanımlanmayan akranlarının yetenekleri veya çıkarları ile uyuşmayan alanlarla ilgilenmektedirler. Bu farklılıkların farkındalığı yaşla birlikte artabilir (Coleman, Micko ve Cross, 2015) .

ABD’de 1972 yılında hükümetin üstün yetenekli öğrencilerle ilgili politikasını belirlemek amacıyla hazırlanan ve günümüzde de hala geçerliliğini koruyan Marland raporuna göre, üstün yetenekli çocuklar, kendilerine ve topluma katkıda bulunabilmeleri için, normal okul programlarının ötesinde farklılaştırılmış eğitim programları ve hizmetlerine gereksinim duyarlar. Bu rapora göre, üstün yetenekliler; genel zihinsel yetenek, özel akademik yetenek, yaratıcı ve üretici düşünme yeteneği, liderlik yeteneği, görsel ve uygulamalı sanatlar yeteneği ve psikomotor yeteneğe sahip çocuklardır (Passow, 1981’den akt., Genç, 2012). Türkiye’de de özel yetenekli öğrencilerin kendi potansiyellerini anlamaları, kendilerine ve topluma katkıda bulunabilmeleri için normal okullarda verilen eğitimin ötesinde farklılaştırılmış bir eğitim programı sunmak amacıyla 1994-1995 eğitim-öğretim yılında Ankara’da ilk BİLSEM kurulmuştur. “Günümüzde 81 ilde 116 BİLSEM hizmet vermektedir” (MEB, 2017a, s. 6). İlk olarak ilkokul 3. sınıftan itibaren öğrenci alan BİLSEM’lere 2017 yılından itibaren ilkokul 1. ve 2. sınıf öğrencileri de alınmaktadır. BİLSEM’e öğrencilerin seçimi ve alım sürecinde öncelikle normal okullarda bulunan 1, 2, ve 3. sınıfların öğretmenlerine BİLSEM tarafından; özel yetenekli öğrencilerin özellikleri, özel yetenekli öğrencilere sunulan özel eğitim hizmetleri, bilim ve sanat merkezleri ve bu merkezlere öğrenci seçimi ile ilgili bilgilendirme eğitimi verilmektedir. Sınıf öğretmenleri tarafından uygun görülen öğrenciler BİLSEM için aday gösterilir. Öğretmenler tarafından aday gösterilen öğrencilerin seçimi BİLSEM tarafından üç aşamada gerçekleştirilir: 1-Gözlem formlarının yetenek alanlarına göre doldurulması 2- Grup tarama uygulaması 3- Bireysel değerlendirme. Bir öğrenci en fazla iki yetenek alanından aday gösterilmekte ve öğrenci bir önceki

eğitim öğretim yılında bir yetenek alanından BİLSEM'e kayıt hakkı kazanmış ise ertesi yıl başka bir yetenek alanından aday gösterilebilmektedir (MEB, 2017a).

Özel yetenekli öğrenciler normal programlar yolu ile sağlanamayan geniş kapsamlı eğitim olanaklarına ihtiyaç duyarlar (Renzulli ve Renzulli, 2010). Öğrencilerin öğrenme ortamları hem bağımsız hem de küçük gruplar halinde çeşitli etkinliklerde bulunabilecekleri açık ve esnek bir şekilde düzenlenmelidir. Öğrenciler ihtiyaç duydukları şekilde hareket etmede serbesttirler. Örneğin, kütüphaneye, bilgisayar laboratuvarına gitmek için sınıftan ayrılabilirler (Feldhusen,1996). Bu durumda bu öğrencilere hitap edebilecek, öğrenme ortamlarını düzenleyebilecek, öğrencilerin bireysel ya da grup halinde çalışmasına yönlendirebilecek, yaratıcılıklarını geliştirebilecek öğretmenler büyük bir öneme sahiptirler (Chan, 2010; Renzulli, 1968; Taşçılar, 2016). Özel yetenekli çocukların öğretmenleri ile ilgili yapılan çalışmalarda öğretmenlerin üstün yetenekli ve yetenekli çocuklarla benzer özelliklere sahip oldukları sonucuna varılmıştır (Robinson, 2008; Feldhusen, 1997'den akt., Taşçılar, 2016). Feldhusen (1997), yetenekli öğrencilerle çalışan öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilikleri; düşünme becerileri, problem çözme, yaratıcılık ve öğretme becerileri olarak özetlemiştir. Bununla birlikte bilim ve matematik gibi bazı belirli içerik alanlarını öğretmek için gerekli yetkinliklerin sanat ve müzik gibi diğer alanları öğretmek için gerekli olan yeterliliklerden çok farklı olabileceğine dikkat çekmiştir (Akt., Chan, 2010).

Türkiye'de de BİLSEM'e öğretmen olarak atanabilmek için bazı koşullar getirilmiştir. Bu koşullar şunlardır: a) Başvuru tarihi itibarıyla öğretmenlikte adaylığı kalkmış olmak b) Öğretmen olarak görev yapmakta olduğu ilin bilim ve sanat merkezinde alanında boş norm kadro bulunması c) 20.02.2014 tarih ve 9 sayılı Kurul Kararı ile belirlenen - Bilişim teknolojileri, biyoloji, coğrafya, felsefe, fen ve teknoloji, fizik, ilköğretim matematik, İngilizce, kimya, matematik, müzik, rehberlik, görsel sanatlar/resim, sınıf öğretmenliği, sosyal bilgiler, tarih, Türk dili ve edebiyatı, Türkçe, teknoloji ve tasarım- bir alanda başvuru tarihi itibarıyla öğretmen olarak görev yapıyor olmak (MEB, 2017b). Belirlenen öğretmenler MEB'in belirlediği üstün yetenekli öğrencilere uygun programı uygularlar. Bunun için MEB; eğitim programları, öğrenme ortamları, öğretmen özellikleri açısından diğer eğitim kurumlarından ayrılan bazı esaslar belirlemiştir (MEB, 2017c, s. 3). Bunlar:

1. Eğitim hizmetleri özel yetenekli öğrencilerin performansları ve eğitim ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanacak bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP)'na göre yürütülür.
2. BEP hazırlanırken özel yetenekli öğrencilerin eğitim ve öğretimindeki tüm gelişim alanları bütünlük içerisinde ele alınır.
3. BİLSEM'de uygulanan öğretim programları, öğrencilerin devam ettikleri örgün eğitim kurumlarının programları ile bütünlük oluşturacak şekilde hazırlanır ve öğrenci merkezli olarak yürütülür
4. Eğitim ve öğretim etkinliklerinde öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri kazanmalarını sağlayacak uygulamalara yer verilir.
5. Öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan bireyler olarak yetişmeleri amaçlanır.
6. Eğitim ve öğretim süreci öğrencinin kayıtlı olduğu örgün eğitim kurumu, veli ve BİLSEM arasında sağlanan iş birliği ile yürütülür.

Literatürde; üstün yetenekli öğrencilerin sahip oldukları potansiyellerini kullanabilmeleri buldukları okula, uygulanan eğitim programlarına, öğretmenlerine bağlı olduğu kadar ebeveyn tutum ve davranışlarına da bağlı olduğunu gösteren çalışmalar vardır (Koç, 2016; Karakuş, 2014; Olszewki-Kubilius ve Kulieke, 2008; Gallagher, 2003). Bu çalışmalara göre üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde veli ile kurum arasındaki işbirliği önemlidir. Ülkemizde de BİLSEM'ler açısından bu işbirliğinin önemi eğitim-öğretim etkinliklerinin düzenlenmesi ve yürütülmesi ilkelerinde de yer aldığı gibi ayrı bir önem taşımaktadır. Özbay'a (2013) göre ailelerin büyük bir kısmı, üstün yeteneğin ne demek olduğunu, çocuklarının üstün yetenekli olup olmadığını ve ne yapmaları gerektiğini bilememektedir. Ailelerin fark ettikleri tek durum çocuğun farklı olduğudur. Bu bağlamda bu

çalışmada ilkökul düzeyinde BİLSEM’de çocuğu bulunan velilerin BİLSEM’e yönelik düşüncelerinin neler olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. BİLSEM’lerle ilgili ve burada olan çocukların eğitimi ile ilgili veli düşüncelerinin ve önerilerinin alınmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- 1- BİLSEM’li olmak velilere ne hissettiriyor?
- 2- Velilere göre BİLSEM’in çocuklara katkıları nelerdir?
- 3- Velilerin BİLSEM’de karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- 4- Velilerin BİLSEM’e yönelik önerileri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırma Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseninde gerçekleştirilmiştir. Hem bir felsefi bakış hem de bir araştırma yaklaşımı olan fenomenoloji deseninde, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olguların bireylerin veya bir grubun yaşadığı deneyimleri açısından tanımlanması söz konusudur (Christensen, Johnson ve Turner, 2015; Creswell, 2013; Ersoy, 2016; Merriam, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2013;). Çocuğu ilkökul düzeyinde ve BİLSEM’de eğitim almaya hak kazanan velilerin BİLSEM ile ilgili görüşlerini, onların deneyimlerine dayalı olarak açıklamaya çalışan bu çalışmada fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Fenomenoloji deseninde gerçekleştirilen bu çalışmada BİLSEM’de ilkökul düzeyinde çocuğu olan velilerin BİLSEM hakkındaki görüşlerini belirleme amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda A ilinde çocuğu BİLSEM’e giden gönüllü 10 veli ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşme yapılan velilerin 2’si akademisyen, 5’i öğretmen (1 fen teknoloji öğretmeni, 1 sınıf öğretmeni, 2 beden eğitimi öğretmeni, 1 Türkçe öğretmeni), 1’i hemşire, 1’i memur, 1’i de ev hanımıdır. Velilerin 2’sinin çocuğu ikinci sınıf, 3’ünün çocuğu üçüncü sınıf, 5’inin çocuğu dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Katılımcıların yarısının (V1, V2, V5, V7, V9) BİLSEM’de ilk yılları diğer yarısının ise (V3, V4, V6, V8, V10) ikinci yıllarıdır. Velilerin meslekleri, cinsiyetleri, çocuklarının kaçınıcı sınıfta oldukları ve BİLSEM’deki öğrenim sürelerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Meslek	Sınıf Düzeyi	BİLSEMde Öğrenim Süreleri
V1	Kadın	Memur	3	1
V2	Kadın	Akademisyen	2	1
V3	Kadın	Hemşire	4	2
V4	Erkek	Öğretmen	4	2
V5	Kadın	Öğretmen	3	1
V6	Kadın	Öğretmen	4	2
V7	Kadın	Öğretmen	3	1
V8	Kadın	Öğretmen	4	2
V9	Kadın	Ev Hanımı	4	1
V10	Erkek	Akademisyen	2	2

Veri Toplama Aracı

Fenomenoloji araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir. “Olgulara ilişkin yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmak için görüşmenin araştırmacılara sunduğu etkileşim, esneklik ve sondalar yoluyla irdeleme özelliklerinin kullanılması gerekmektedir” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 80). Fenomenoloji deseninde gerçekleşen bu araştırmanın verileri BİLSEM’de çocuğu olan velilerle yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Veri toplama aracını oluşturmak için ilk olarak alan yazın taranmış ve yapılandırılmamış görüşme soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan soruların anlaşılabilirliğini belirlemek amacıyla 2 veli ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler ve alan yazın incelemesinden yararlanılarak temel sorular, alternatif sorular ve sondalar hazırlanmış ve araştırmacılar dışındaki nitel araştırmada deneyimli iki uzmanın görüşlerine başvurularak görüşme formunun son şekli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde görüşme yapılan katılımcıların kişisel bilgileri ile ilgili sorular, ikinci bölümde ise BİLSEM hakkındaki görüşleri, BİLSEM’in çocuklara katkısı, karşılaşılan sorunlar, sorunlara yönelik çözüm önerilerini belirlemek amaçlı sorular sorulmuştur.

Katılımcılara öncelikle araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve görüşmelerin ses kayıt cihazıyla kaydedileceği belirtilerek izin alınmıştır. Görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat hissedecekleri ve de sağlıklı görüşmelerin yapılabileceği ortamlarda (akademisyen velilerin kendi ofislerinde, öğretmenlerin okullarında...)gerçekleşmiştir. Veliler ile yapılan görüşmeler ortalama olarak 30-40 dakika sürmüştür. Görüşmelerle toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Fenomenoloji araştırmalarında veri analizi, yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Velilerin BİLSEM’e yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleşen bu araştırmada görüşme verilerinin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analize göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. “Betimsel analiz dört aşamadan oluşur: 1) Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, 2) Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, 3) Bulguların tanımlanması, 4) Bulguların yorumlanması” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 256). Bu

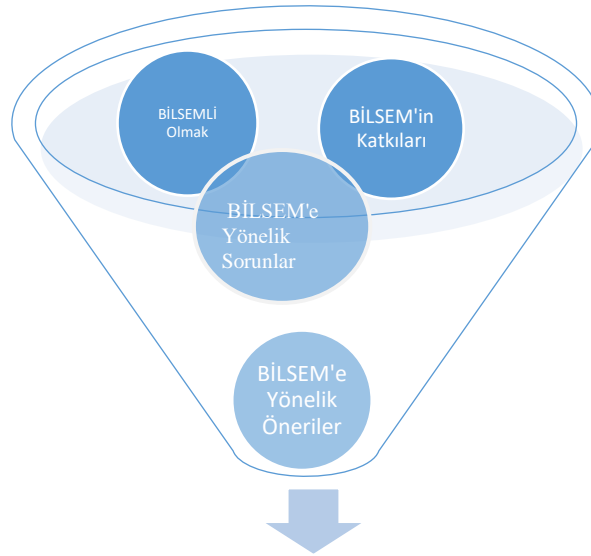
çalışmada velilerin BİLSEM'e yönelik görüşlerine ilişkin öncelikle alan yazın taranarak veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra araştırma sorularına göre temalar belirlenmiştir. Bu temalar altında doğrudan alıntılarla veli görüşlerine yer verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Araştırmada inandırıcılık (iç geçerlik) için, katılımcı teyidi sağlamak amacıyla görüşme verileri yazılı hale getirilerek katılımcıların onayına sunulmuştur. Ayrıca uzman incelemesi yoluna gidilerek araştırmanın inandırıcılığı artırılmaya çalışılmıştır. Aktarılabirlik (dış geçerlik) kapsamında araştırmanın katılımcıları amaçlı olarak BİLSEM'de çocuğu olan velilerden seçilmiştir. Yine bu kapsamda araştırma verileri ayrıntılı betimlenmeye çalışılmış ve doğrudan alıntılarla okuyucuya sunulmuştur. Araştırmada tutarlılık (iç güvenirlik) için araştırmacılar tarafından veriler farklı zamanlarda kodlanmış ve ayrı ayrı yapılan kodlamaların tutarlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya tarafsız bir gözle bakılmasını sağlamak amacıyla görüşme aracının hazırlanmasında, verilerin toplanması ve analizi aşamalarında uzman yardımına başvurulmuştur. Teyit edilebilirlik (dış güvenirlik) için ise araştırmanın görüşme verileri, analiz işleminde yapılan kodlamalar, alınan saha notları saklanarak gerektiğinde teyit incelemesine sunulmaya hazırdır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir. BİLSEM'de ilkökul düzeyinde çocuğu bulunan velilerin BİLSEM'e yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla velilerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda Velilerin Gözüyle BİLSEM ana teması altında; "BİLSEM'li Olmak" "BİLSEM'in katkıları", "BİLSEM'e yönelik sorunlar" ve "BİLSEM'e yönelik öneriler" olmak üzere dört temaya (Şekil 1) ulaşılmıştır. Bu temalar ve temaları oluşturan alt temalara ilişkin bulgular doğrudan alıntılar yapılarak aşağıda verilmiştir.

Şekil 1. Velilerin gözüyle BİLSEM

BİLSEM’li Olmak

Velilerle yapılan görüşmede ilk olarak BİLSEM’de veli olmanın onlara neler hissettirdiklerini öğrenmek amacıyla “BİLSEM’li olmak nasıl bir duygu anlatır mısınız?” sorusu yöneltilmiştir. Velilerin bu soruya ilişkin görüşleri iki alt temada ele alınmıştır. Birinci alt tema BİLSEM’in velilere hissettirdikleri duygular, ikinci alt tema da BİLSEM’in çocuklara hissettirdikleri duygulardır.

BİLSEM’in velilere hissettirdikleri duygular alt temasında velilerin tamamı öncelikli olarak çocuklarının zaten farklı bir çocuk olduğunu bildiklerini ifade ederek, BİLSEM’de olmalarının onlar için bir mutluluk olduğunu söylemişlerdir. Anne- baba olarak öğretmen olduğunu ifade eden V4 çocuğunun gelişimini yakından takip ettiklerini belirterek “*Kendi sınıf öğretmeni BİLSEM’e girebilir, üst düzey bir çocuktur. Geçen sene girdi. Ağustos sonu gibi kazandığını öğrendik... Biz karı-koca öğretmeniz. Çocuğun diğer çocuklardan ayrı bir zeka yapısı olduğunu biliyorduk.... Biliyorduk ama yine de sınavı kazanınca mutlu olduk*” diyerek görüşlerini ifade etmiştir. V5 ise “*Benim kardeşim rehber öğretmen. İlla ki BİLSEM’in sınavlarına girsin demişti. Olmasa da sorun değil diye soktuk çocuğu. Ama kazanabilecek kapasitesi olduğunu da biliyordum. Çünkü 6 yaşında kardeşim Wiscar testi yapmıştı. Oldukça yüksek çıkmıştı, 140’ın üzerindeydi. Burda BİLSEM’de 152 çıktı. Yani hazırlıklıydım. Kazanacağını biliyordum, sürpriz olmadı bana. Ama mutlu oluyor tabii insan, çocuğumun olumlu yönde bir farklılığının olması güzel bişey*” diyerek duygularını ifade etmiştir.

BİLSEM’in çocuklara hissettirdikleri duygular alt temasında velilerin bazıları çocuklarının BİLSEM’de olduğu süreçte mutlu olduğunu ifade etmişlerdir. V2 bu durumu “*Oraya gitmek ona iyi geliyor, mutlu ediyor. “Aaa yine mi BİLSEM?” demiyor. Ben bazen aman bugün gitmeyiver diyorum. “Yok anne olur mu? Ben gitcem” diyor. Bunları duymak iyi oluyor.... Mutlu geliyor, orayı seviyor.*” V7 “*tam olarak da bir şey ifade edemiyor ama... Cumartesi günü gidiyor oğlum. Cumartesi saat dokuzdan üçe kadar orada ve o zaman diliminde hiçbir zaman söylenmedi hani cumartesi de oraya gidiyorum şeklinde bir şey söylemedi bana yani mutlu.*” sözleriyle ifade etmiştir. Çocuğunun BİLSEM’de mutlu olduğunu belirten veliler mutluluk sebeplerini de “*Rahat, öğretmenlerde sınır yok diyor... Yani hem öğretmene hem öğrenciye aynı davranıyorlar, rahat hissediyor kendini. İsteddiği şekilde davranıyor. Bizim kendi öğretmenimiz biraz gelenekselci, davranışçı, çok rahat hareket edemiyorlar. Ama orda çok rahat hareket edebiliyorlar. O yüzden biraz daha hoşuna gitti.*” (V2), “*Orada mutlu yani bir rahatlık olduğunu o da hissediyor, bir yüklenme olayının olmadığını farkında*” (V7) diyerek ifade etmişlerdir. Bu velilerden farklı olarak V9 “*İki aylık süreçte ben çocuğumun mutlu olduğunu görmedim. Mutsuzken devam etmesini düşünmedim. Ama sonradan mutlu olur muydu onu da bilemicem. Önemli olan başlangıçtır. İyi başlarsa öyle gider.*” diyerek çocuğunun BİLSEM’de olduğu süreçte mutsuz olduğunu belirtmiştir.

BİLSEM’in Katkıları

Velilere ikinci soru olarak BİLSEM’in çocuklara olan katkılarının neler olduğu sorulmuştur. Çocuklarının BİLSEM’e başlamadan önceki durumları ile şimdiki durumları arasındaki farkı bir katkı olarak değerlendiren velilerin görüşleri BİLSEM’in katkıları teması altında incelenmiştir. Bu tema altında yer alan görüşler özgüven, farklı düşünme, merak, yaratıcılık ve boş zamanlarını değerlendirme alt temalarında ele alınmıştır.

Özgüven konusunda çocuklarında farklılıklar gördüğünü ifade eden veliler bu katkıyı “*Biraz daha içedönük bir çocuktur yani haylaz, haşarı bir çocuk değildi. Ama BİLSEM’den sonra biraz daha kendini ifade edebildi. Özgüveni geldi. O konuda faydası oldu BİLSEM’in. İkincisi, kendi aracımızla götürüp getiriyoruz. Belediye otobüsleriyle giden arkadaşları var. Kendisinin de bunu yapabileceğini söylüyor.*”

”(V4), “Özgüveni arttı. Çok farklılık oldu. Önceden bensiz servise binmiyordu. Şimdi kendi biniyor... Bensiz hiçbir şey yapmıyordu. Şimdi kendi başına hareket edebiliyor” (V1) diye ifade etmişlerdir.

Velilerin ifadelerine göre BİLSEM’in çocuklara bir diğer katkısı farklı düşünme becerisi kazanmalarındır. Onlara göre BİLSEM’le birlikte çocuklar farklı bakış açıları geliştirmişlerdir. Bu durumu V4 “Farklı düşünüyor. Bilgisayarda bizim çözemediğimizi, anlamadığımızı hemen yapıyor. Excelde wordde bir programı yapamazsam yerleştiremezsem ona söyledim o yapardı... Farklı düşünme algısı genişliyor diye tahmin ediyorum ancak şundan emin değilim nasıl bir program uyguluyorlar onu bilmiyorum.” şeklinde ifade ederken; V7 “Orada yapılanların derslerle hiçbir bağlantıları yok, bunları da söylüyorlar zaten, hani daha çok farklı düşünmeyi yönlendiriyor” diyerek görüşlerini aktarmıştır.

Velilere göre BİLSEM’de yapılan etkinlikler çocukların merak duygularının ve buna ek olarak da yaratıcılıklarının gelişmesinde katkı sağlamıştır. Merak duygusuna olan katkısı V2 “Merak biraz daha arttı. Mesela şimdi kendi kendine gidip sifonun kapağını kaldırıp işte düğmeye basıp orayı izleyen bir çocuk oldu. Daha önce böyle bir şey yapmıyordu. Sonra niye bakıp duruyorsun dedim. Nasıl çalışıyor Ona bakıyorum, ordan nasıl gidiyor onu merak ediyorum diyor” şeklinde örneklendirerek açıklamıştır. V8 BİLSEM’de yapılan etkinliklerin çocuğunun merakını arttırdığını “Ya da mesela şey istiyor TÜBİTAK’ın fen, fizik, kimya kitaplarını istiyor benden ilgisini çekmiş demek ki hani bu yaş grubu için yüksek kitaplar bunları istiyor mesela merakı var bu konularda” diyerek ifade etmiştir. V6 ise çocuğunun daha fazla sorgulayıcı olduğunu “Projelere yönelik ilgisi daha da arttı. Bilimsel düşünme yeteneği kazandığını düşünüyorum. Daha fazla sorgulayıcı, araştırmacı oldu. Daha çok merakı arttı. Sürekli bu neden, nasıl oldu diye düşünüyor kendi kendine bir şeyler deniyor, bilgisayarda kendisi programlar yapmaya çalışıyor” diyerek açıklamıştır. BİLSEM’in yaratıcılığa yönelik katkılarını V2 “Mesela bir A4 kağıdı verip bundan düşündüğünüz herhangi bir şeyi 10dk içerisinde yapabilir misiniz diye bir etkinlik yapmışlar. Onu çok sevmişti mesela bize de yaptırıyordu. Bu A4 kağıdını hiç kesmeden en uzun parçaya nasıl ayırabilirsiniz, hadi anne-baba yarış yapalım diye böyle şeylere girişti. Farklı düşünmeye, yaratıcılık katmaya.” diyerek ifade etmiştir.

Çocuklarının BİLSEM’e gitmeden önce evde sıkıldıklarını, yapacak bir şey bulamadıklarını ve çoğu zamanda televizyon izleyerek vakit geçirdiğini söyleyen veliler, BİLSEM’in boş zamanları değerlendirme açısından da katkısının olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumu V3 “Boş vakitlerini değerlendirebilme açısından iyi oldu. BİLSEM olmasaydı eve gelecek, dersini yapıp TV’nin karşısına geçecekti. Şimdi öyle olmuyor.” V4 “Ama çocuğun boş zamanını değerlendirmek açısından biz memnunuz.” diye ifade ederken; V2 “Ama evde şu anda mesela boş TV’nin karşısında oturan bir çocuğum yok. En büyük artısı O oldu. Kendi kendine bişey yapıyor. Ama hep böyle elinde kağıt, makas, pirit, el işi kağıdı ya da ne bileyim artık materyaller, taşlar.” diyerek BİLSEM’in boş zamanı değerlendirmeye yönelik katkısını belirtmiştir.

Yukarıda ifadelerine yer verilen velilerin BİLSEM’in çocuklarının, özgüvenlerinin artmasına, farklı düşünme becerilerine, merak ve yaratıcılıklarının gelişmesine ve boş zamanlarını değerlendirmelerinde katkılarının olduğunu belirtmelerinin yanı sıra V5 ise BİLSEM’in çocuğuna herhangi bir katkı sağlamadığını şu sözlerle ifade etmiştir:

Henüz öyle bir ilerleme ya da farklılık yok. Oğlum zaten banyoya, mutfığa girip önceden de deneyler yapardı, meraklıydı yine öyle. Bunla bunu karıştırırım iksir yapayım gibi merakları hep vardı. Üstüne bişey eklenmedi. Çok bir değişiklik olmadı. Özgüven problemimiz filan yoktu zaten. Sürekli bişeyler yapmak istiyor biz zaman yetiremiyoruz. Zaman yönetimimiz yok daha, işin içinden çıkamıyor. Ama BİLSEM bu yönde henüz bir katkı sağlamadı bize. Maymun iştahlı, herşeyi yapmak istiyor, çocuğumun özelliği bu zaten.

BİLSEM'e Yönelik Sorunlar

Çocukları BİLSEM'de eğitim alma hakkı kazanan velilerle yapılan görüşmelerde veliler BİLSEM'in çocuklarına olan katkılarını ifade etmenin yanı sıra karşılaştıkları veya sorun olarak gördükleri durumları da belirtmişlerdir. BİLSEM'de öğretmen, fiziksel koşullar, iletişim, program, rehberlik ve çocukların BİLSEM'de bulunma saatleri ile ilgili olarak sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunlar "BİLSEM sorunları" teması altında alt temalar olarak ele alınmıştır.

Çocuklarının diğer çocuklardan farklı özelliklerde olduğunu düşünen ve bunun da BİLSEM'e alınmasıyla kanıtlandığını ifade eden veliler BİLSEM'de görev yapan öğretmenlerin de çocukları gibi farklı olması gerektiğini fakat bunun böyle olmadığını düşündüklerini söylemişlerdir. Öğretmenlerin nasıl seçildiği konusunda bilgisi olmadığını ifade eden veliler öğretmenlerin kişi olarak iyi olduğunu fakat öğretmenlik becerileri açısından diğer okullarda görev yapan öğretmenlerden farklı olmadıklarını ifade etmişlerdir. Örneğin V7 BİLSEM'de görev yapan öğretmenlerin özel olarak seçilmesi gerektiğini "Öğretmenlerin neye göre seçildiğini bilemiyorum hani oraya neye göre alınıyorlar onu da tam olarak bilmiyorum...eğer çocuklar özelse eğitim veren kişilerinde farklı bir özelliğinin olması gerektiğine inanıyorum" diyerek ifade etmiştir. Öğretmen bir veli olan V4 "burada norm fazlası öğretmenlerin olduğunu öğrendim. Çok üst düzey eğitim aldıklarını düşünmüyorum bizden farklı olduklarını düşünmüyorum. Üzülerek söylüyorum ama çok yeterli olduklarını düşünmüyorum" derken V5 "Çok da yeterli bir yöneticisi, öğretmenleri yok. Bilim sanat deyince akla gerçekten lider kişiler olması gerekiyor." diyerek BİLSEM öğretmenlerinin seçimlerinin ve özelliklerinin farklı olması gerektiğini ifade etmişlerdir. "Birçok şeyi hazır veriyorlar o çocuklara. Aslında hazır vermemeleri gerekiyor. O çocuklar zaten onu yapacak kapasitede. Akıl oyununu bir de öğrenci tasarlasın, bırak. Şimdi bunu böyle veriyorsa yarın projeleri de böyle verirler... Elinde hazır çocuk var, gayret de var. Ama yine de hazır veriyor" sözleriyle V2 de BİLSEM'deki öğretmenlerin çocukları geliştirecek, farklı şeyler düşünmelerini sağlayacak etkinlikleri yapmadıklarını, farklı olmadıklarını ifade etmiştir.

Velilerin sorun olarak gördükleri bir diğer durum BİLSEM binalarıyla ilgili fiziksel koşullardır. Bu yönde görüş belirten; V4 "fiziki şartlarında laboratuvarları gezip gördüğüm kadarıyla orası yeni bir bina ama daha farklı mevcut hizmet ettikleri öğrenciye göre biraz daha karmaşık şeyler bekliyordum ben. Bunda yetersiz kaldılar, normal bir okul, devlet okullarının laboratuvarından farklı bekliyordum ben...Gördüğüm yerdeki laboratuvarlar daha sade, sıradan", V5 "enerjilerini boşaltabilecekleri bir alan da yok orda. Mekan sıkıntısı da var, kapalı alan... işin mutfağına soksalar, çocuk herşeye dokunsa, tabiat bilimlerini doğanın içinde öğrense, hep bina içerisindedir.", V9 "Bunlar oyun çocuğu bunlar zaten oyun şeyimiz yok alanları yok" sözleriyle BİLSEM binalarının yetersiz olduğunu diğer okullardan farklı olmadığını, çocuklarının normal okullardan farklı bir eğitim için oraya geldiklerini ama bunu karşılayamadığını ifade etmişlerdir.

Öğretmen ve fiziksel koşulların sorun olduğunu ifade eden veliler BİLSEM'de uygulanan programla da ilgili sorunların olduğunu ifade etmişlerdir. Başlangıçta uygulanan uyum programına ilişkin sorunu V2, "uyum programı biraz zorladı, ilk baştaki yoğun programları var onların o biraz soğuttu. Yeni kazanan her grubu uyum programına alıyorlar. Ve yaşlarını gözetmeden bir grup oluşturuyorlar. O, onda bir kaygıya yol açtı. Bir de hergün dersten sonra orda olması yorgun gitmesi onu biraz ordan aslında uzaklaştırdı ve ürkütü", şeklinde ifade ederken V4 programa yönelik sorunu "Çocuğu ileriye dönük bir yönlendirmek yok. Çocuk kalıplaşmış programı almak durumunda. Çocuğa göre değil, gruba göre. Grubun haftalık programına gidiyor. Farklı zeka alanına sahip çocuk da benim çocuk da aynı programı alıyor" diyerek açıklamıştır.

Yukarıda sözü edilen sorunların dışında, görüşme yapılan velilerin tamamı BİLSEM’de iletişim ve rehberlik sorunu yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Veli ile BİLSEM arasında bir kopukluk olduğunu, onlara çocuklarıyla ilgili gerekli ve yeterli bilgilendirme yapılmadığını, yaşadıkları olumsuzluklarda rehberlik servisinden yeterli yardım alamadıklarını belirtmişlerdir. İletişim sorunuyla ilgili olarak V3 “*Ama ben pek bilgi alamıyorum. Bir şey sorduğumda burası böyle, burası BİLSEM diyorlar. Arada bir duvar var, sınır var. Oraya geçmemize izin vermiyorlar zaten. Çocuklar hakkında da bir bilgilendirmeleri yok.*” demiştir. V4 ise “*İletişim yok. Sadece öğretmen arkadaşlar rahatsızlandığında sms gönderiyorlar, sadece bilgilendirmek için. 5 aydır bir veli toplantısı yapıldı, ikincisi çocuğumun gelişimi ne düzeyde bilmiyorum, söylediği farklı branşların girdiği, ben kendi çocuğumdan eminim ama siz ne kattınız çocuğuma geri dönüş yok*” diyerek iletişim sorununu dile getirmiştir. Ayrıca kendisi de bir öğretmen olan V4, yapmış oldukları uygulamalarla karşılaştırma yaparak çocuklarının gelişimine yönelik dönütler alamadıklarını “*Biz bile burda devlet okulu olmasına rağmen iki ayda bir okul idaresinin planladığı çerçevede veli toplantısı yapılır. Orası da milli eğitime bağlı olmasına rağmen bize geri dönüşüm sağlanmıyor. Çocuğum ne kadar ilerledi bilmiyoruz. Benim çocuğumu nereden aldı nereye getirdi dönem sonunda veya yıl sonunda bunu bilmek benim hakkım. Acaba bazen düşünüyorum, götürüp getiriyorum ama ne kadar geliyor kendi kendime sorguluyorum*”, sözleriyle ifade etmiştir. V7 de benzer şekilde “*Veli bilgilendirme yok ilk başta söylediler burayı derslere yardımcı olsun diye düşünmeyin burası farklı tamamen bilimsel araştırmalara yönelik olacak, grup şeyi verdiler işte bu ilk aşama isimlerini de söylediler ama şu an aklımda yok bu ikinci aşamada şu olacak dördüncü sınıfın sonunda alana yönlendirme olacak şeklinde söylediler ama hani şu an her dersten ne kadar ne yaptıklarıyla ilgili bir bilgin yok bilgilendirme yok bir portfolya veya herhangi bir şey vermiyorlar bize bununla ilgili*” diyerek iletişim sorununu dile getirmiştir. Yaşadığı iletişim sorununu BİLSEM’den beklentileriyle açıklayan V8 “*bize ama mülakattan sonra herhangi bir bilgi vermediler yani sizin çocuğunuzun IQ’su şu, şu puanla buna katıldı şeklinde bir geriye dönüt almadık biz sadece kazandığını öğrendik ve ondan sonra başladık... velileri de bilgilendirelim yani bilim sanatın amacı da budur böyle olur yani beklentinizi ve çitanızı ona göre ayarlayın gibi bir seminer falan almadık aslında velilere bu konuyla ilgili bilgi verirlerse hepimizin gözü ve karnı bu konuda daha çabuk doymuş olur. Yani herkes bir şeyleri birbirine soruyor böyle bir sıkıntı var*” diyerek bu konudaki düşüncelerini belirtmiştir.

İletişim sorunuyla bağlantılı olarak veliler rehber öğretmenlerle de aralarında bir kopukluk olduğunu, veli olarak çocuklarıyla ilgili yönlendirilmediklerini ve hatta rehber öğretmenleri hiç görmediklerini ifade etmişlerdir. Rehberlikle ilgili olarak bazı velilerin görüşleri şu şekildedir:

"PDR anlamında bizimle hiçbir şekilde konuşma monuşma yapılmadı. Hiç çocuklarla bir gözlem yapıp bizimle bişeyde bulunmadılar. Şöyle olmalı şu anlamda şöyle yapalım hiç olmadı. O yönü eksik mesela. PDR'cinin o çocukları çok iyi tanınması gerekir. Biz rehberlikçi filan tanımıyoruz zaten çocukların bile isimlerini bildiklerini zannetmiyorum ben." (V2).

"Rehberlik öğretmenlerinden haberim yok, bilmiyorum. Ama arada bir duvar var, o konuda katılar" (V3).

"Rehberlik çalışmaları hiç yapılmadı. Öyle bişey yok. Bir kere onu da internet sitelerinden takip ediyorum, bir defa aile semineri yaptılar onu da ders programımızdan dolayı katılamadık. Ev hanımları çoğunlukla buna rağbet etmiş. O saatlerde çalışıyoruz çünkü" (V4).

"Yani rehber öğretmenlerin bizi böyle çok çok çekmesi lazım işin içine. Bir sürü şeyler üretmesi lazım. Okulumuzun rehber öğretmeni daha çok çalışıyor bana göre. Öyle bir yeterlilik yok ya da bana göstermiyorlar" (V5).

Görüşme yapılan velilerin bazılarının da sorun olarak belirttiği bir diğer durum ise BİLSEM ders saatlerinin planlanması ile ilgili olmuştur. BİLSEM’de eğitim alma hakkı kazanan öğrenciler ya hafta sonları ya da hafta içi okul saatlerinden sonra BİLSEM’de verilen eğitime katılabilmektedirler. Veliler bu durumun çocukları zorladığını, onları yorduğunu ve bazen de kendilerinin işlerinden dolayı öğrenciyi getirip götürmede zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Örneğin V2 “*bir de her gün dersten sonra orda olması yorgun gitmesi onu biraz ordan aslında uzaklaştırdı ve ürkütü...Çünkü eve geldiğinde kendi ödevlerini yapıyordu. Oyuncak oynamaya vakti kalmıyordu. Ben oynayamadan uyuyorum diye ağladığı oluyordu.*” demiştir. Benzer görüşte olan V5 “*tek bir güne programı sığdırmak yerine cumartesi öğleye kadar, pazar öğleye kadar olsa. Çocuk cumartesi günü tüm gün sıkılıyor bugün de 3’e kadar ordayım diyor. Bilim sanata seve seve giden bir çocuk ama sıkılıyor, tüm gün orda olması yoruyor, gerçi hafta içi program da var ama akşam. Çocuk zaten okuldan geliyor birde oraya gitsin istemedim*” diyerek yaşadıkları sorunu aktarmıştır. V8 ise BİLSEM ders saatleri planlamasında öğrencinin yaşadığı sorunun yanında veli olarak yaşadıkları sorunu “*ilk sene ama bizim için çok yorucu oldu hafta içi gidiyordu haftanın üç günü bu sefer okul motivasyonumuzda büyük bozulma oldu*” diyerek ifade etmiştir.

BİLSEM’e Yönelik Öneriler

Görüşme yapılan velilere son olarak BİLSEM’deki sorunlara ilişkin önerilerinin neler olduğu sorusu yöneltilmiştir. Velilerden elde edilen görüşler BİLSEM’e yönelik öneriler teması altında ele alınmıştır. Bu tema altında veli bilgilendirme, öğretmen seçimi, üniversite işbirliği alt temaları oluşturulmuştur.

Velilerin büyük bir çoğunluğu iletişim sorununa yönelik olarak kendilerinin bilgilendirilmesini istemişlerdir. Bu konuda V4 “*Ben gelişmesini çocuktan fark ediyorum ama istiyorum ki derse giren öğretmen arkadaş veya danışmanı da var bu çocuğun toplasın grubu...desin ki senin çocuğun böyle Bana 5dk, 10dk ayırmalarını isterdim. Her gün de beni çağırırsın istemiyorum, uygun olduğu zaman veya açsın telefonu çocuğunu şurdan aldım buraya getirdim böyle bir uygulama yapın*” önerisi getirirken, V7 “*keşke şu hafta şu bu hafta bu veli bilgilendirme olabilirdi veli toplantısı yapılabilirdi hani görüşmeler olabilirdi*” demiştir. Benzer şekilde V6 da “*Bizimle daha çok iletişime geçsinler, bizim de neler yapabileceğimize dair bilgilendirsinler isterdim. Ben çünkü çocuğumla bu anlamda nasıl yetebileceğimi bilmiyorum ama yol göstermelerini isterdim*” önerisinde bulunmuştur.

Görüşme sonucunda elde edilen bulgulara göre veliler BİLSEM’in ilde bulunan üniversite ile işbirliği içinde çalışmasını, yeri geldiğinde üniversiteden destek alınması gerektiği önerisinde bulunmuşlardır. Veliler “*Bunların aslında ya üniversitelerle işbirliği yaparak ya da Milli Eğitim tarafından Hizmet içi eğitim mi dersiniz genel anlamda geniş çaplı sürece bağlı eğitim mi almaları ya da ortak bir program, ortak bir müfredat üzerinden gitmeleri onları daha bir planlayacak gibi geliyor.*”(V2), “*Mesela üniversiteye gitsin üniversiteden hoca geleceğine bunlar üniversiteye gitsin. İşte teknoloji fakültesi var gördüm içerisinde ne var bilmiyorum gitsin gezsin tanışsın*”(V4), “*Yani deseler ki biz bir program hazırlayacağız üniversitesi ne diyor, oradaki öğretim görevlilerinden bir yardım isteyelim hani bunu biz alanda çalışıyoruz ama seçkin öğrencileri oraya gönderiyoruz biz yetemiyoruz o yüzden orası açılmış. Böyle yardım istense üniversitelerle işbirliği yapılırsa daha güzel olur*”(V5) diyerek öneriler getirmişlerdir.

BİLSEM’de görev yapan öğretmenlerin çocuklarına yetebilecek düzeyde, diğer okullarda çalışan öğretmenlerden farklı olmasını isteyen veliler, öğretmen seçimine yönelik öneriler getirmişlerdir. BİLSEM öğretmenlerinin farklı bir eğitim almasını öneren V4 “*Öğretmenler biraz üst düzey eğitim almalılar. Çünkü empati yapıyorum acaba bu çocuğa ne kadar yetebilirim. Çünkü normal seviyede ben burada da veriyorum çocuklara. 1. ‘den 8’e kadar Türkçe dersi verebilirim. Ama oradaki arkadaşın*

seçimle, bir kıstasla gelmesi kanaatindeyim. Veya onun eğitimi almalı. Öğretmenler arasında zeka testi yapacak değilsin. Bunun bir eğitimi olmalı. Var mı yok mu bilemiyorum. Yok biliyorum ” demıştır. BİLSEM’deki öğretmenlerin diğer öğretmenlerden daha farklı özelliklere sahip olması gerektiğini düşünen V10 öğretmen seçimine yönelik önerisini “BİLSEM üstün ve yetenekli çocuklar için açılmış merkezse ve Türkiye'nin geleceği için bu çocuklar çok önemliyse ki önemli. Ben devlet için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bunları eğitecek adamlarında yani sıra dışı olması lazım yetenekli aynı zamanda dallarında branşlarında en iyi olmaları lazım, dereceyle gelmeleri lazım ” ifade etmiştir. Benzer şekilde V5 de “ Ben kendim öğretmenim ama oraya biraz daha seçilmiş, özel, benden bir farkı olsun. Ordakinin benden farkı yoksa o eğitimi burda da alır. Ordakinin farklı eğitimlerden geçmesi gerekiyor. Demeliyim ki bu Bilim sanat öğretmeni vovvv saygı duyayım. Benden bir kademe farklı düşünmüş ki burda demeliyim ” gibi önerilerde bulunmuştur.

Sonuç ve Tartışma

İlkokul düzeyinde BİLSEM’de çocuğu olan velilerle BİLSEM’li olmak, BİLSEM’in katkıları, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine yönelik gerçekleştirilen bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Velilerle yapılan görüşmeler sonucunda, çocukların bazı özelliklerinde BİLSEM’e devam etmeye başladıktan sonra değişiklikler olduğu yani BİLSEM’in çocuklara farklı yönlerden katkılarının olduğu belirlenmiştir. Uygulamada program zenginleştirmeleriyle öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmeye çalışan, ayrıca öğrencileri bir bütün olarak ele alıp duygusal ve sosyal yönden de gelişmelerini sağlayacak etkinlikleri programla bütünleştiren (Özbay, 2013) BİLSEM’in, özgüven, farklı düşünme, merak, yaratıcılık, boş zamanlarını değerlendirme gibi özelliklerde katkı sağladığı veliler tarafından ifade edilmiştir. Yumuş ve Toptaş (2011), Şahin (2014) ve Yıldız’ın (2010) yapmış olduğu çalışmalarda da BİLSEM’lerin bilim ve sanat gelişimi, yaratıcılık, İngilizce öğrenimi, sosyalleşme, iletişim becerilerinin gelişmesinde öğrencilere katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.

Velilerle yapılan görüşmeler sonucunda veliler, BİLSEM’in çocuklarına çeşitli katkılarının olduğunu fakat bazı sorunlarla da karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Velilerin BİLSEM’e yönelik sorun olarak belirttikleri konulardan biri BİLSEM binalarının fiziksel koşullarıdır. Veliler BİLSEM’in bina olarak diğer okullardan farklı olmadığını, atölye, laboratuvar, bahçe açısından yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bildiren ve Türkkan (2013), 3 ile 12. sınıf düzeyindeki 100 BİLSEM öğrencisiyle yapmış olduğu çalışmada öğrenciler BİLSEM’de hoşlanmadıkları özellikler arasında binanın fiziki şartlarını ifade etmişlerdir. Keskin, Samancı ve Aydın’ın (2013) yapmış olduğu çalışmada BİLSEM’lerin fiziki ortam ve donanımlarıyla ilgili elde edilen veriler incelendiğinde, yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun görev yapmakta oldukları merkezi, fiziksel ve donanım açısından yetersiz buldukları görülmektedir. Karakuş’un (2010) üstün yetenekli çocuğu olan anne-babalar ile yapmış olduğu çalışmada anne-babalar BİLSEM’i laboratuvar, bilişim ağı, teknolojik araçlar, oyun alanı, alt yapı, güvenlik açısından yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu Kurnaz (2014), Kaya (2013) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla da desteklenmektedir.

Velilerin sorun olarak ifade ettikleri bir diğer konu BİLSEM’de görev yapan öğretmenlerdir. Veliler öğretmenlerin çocuklarına yetemediklerini, özel olarak seçilmediklerini, çocukları özelse onları yetiştiren öğretmenlerin de özel olması gerektiğini düşündüklerini ifade etmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu Keskin, Samancı ve Aydın (2013), Kurnaz (2014), Kaya (2013), Chan (2010), Hearth (1997) tarafından yapılan araştırma sonuçlarıyla da desteklenmektedir. Heart’ın (1997), yetenekli öğrencilerin

öğretmenlerinin kişilik özellikleri, mesleki özellikleri ve öğretim yöntemleri veya stilleri ile ilgili literatürü gözden geçirmeye dayalı yapmış olduğu çalışmada, bu konuda yapılan araştırmaların genel olarak öğretmen yetiştirme standartlarının oluşturulması, yetenekli öğretmenlerin devlet sertifikası ve / veya üstün yetenekli bir eğitime sahip olması ve öğretmenin yüksek zeka, üstün yetenek, yaratıcılık ve benlik anlayışı olması gerektiğine karar verdiği ifade edilmiştir. Bu çalışmalarla belirlenen öğretmen özellikleri arasında zeka, coşku, başarı, motivasyon, kendine güven, öğrencinin bağımsızlığının teşvik edilmesi ve üstün yetenekli çocukları öğretmek için bir tercih yer almaktadır. Chan'ın (2010) Hong Kong'da 50 Çinli öğretmenle yapmış olduğu çalışmada, yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin, üstün yetenekli öğrencileri belirleme, öğretme ve danışmanlık yapma gibi özelliklerinin kişisel özelliklerden daha fazla öneme sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ve bu öğretmenlerin yetiştirilmesi için gerekli programların geliştirilmesine ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

BİLSEM'de uygulanan öğretim programı da görüşme yapılan veliler tarafından bir sorun olarak ifade edilmiştir. Veliler uygulanan programların çok yoğun olduğunu, okul programıyla birlikte çocukları zorladığını, öğrenciyi yönlendirmeye yönelik olmadığını ve farklı zeka alanlarına ait farklı programların uygulanmadığını belirtmişlerdir. Karakuş (2010) tarafından anne babalarla yapılan çalışmada da BİLSEM'de uygulanan eğitim programlarının ve sürelerinin esnek olmadığı, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirme olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuç yapılan araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Şenol'un (2011) BİLSEM öğretmenlerinin, üstün yetenekliler eğitim programlarına yönelik görüşlerini ve karşılaştıkları sorunlarına yönelik yapmış olduğu araştırma sonucunda, eğitim programlarına yönelik öğretmen görüşlerinin olumlu yönde olduğu bulgusu bu araştırmanın bulgusuyla örtüşmemektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda veliler BİLSEM'deki rehberlik hizmetlerinin de sorun olduğunu, rehber öğretmenlerle görüşemediklerini ve çocuklarını yönlendirmediklerini ifade etmişlerdir. Yazıcı ve Altun (2016) tarafından yapılan çalışmada üstün yeteneklilere dönük Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) lisans program yeterlikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. PDR lisans programlarında üstün yeteneklilere dönük zorunlu derslere yer verilmediği, buna karşılık bazı programlarda sınırlı sayıda seçmeli derslerin okutulduğu gözlenmiştir. Üstün yeteneklilerle ilgili konuların, PDR programlarında zorunlu özel eğitim dersi içinde aktarıldığı belirlenmiştir. Bu derslerdeki içeriğin belli kavramsal bilgilerle sınırlandırıldığı, buna karşılık kuram ve uygulamalara geniş şekilde yer verilmediği saptanmıştır. Yazıcı ve Altun tarafından ortaya konan bu araştırma verisi velilerin belirtmiş olduğu rehberlik sorununun olabileceğini ortaya koymaktadır.

Velilerin dile getirdiği sorunlardan biri de iletişim sorunudur. Veliler BİLSEM'deki öğretmenler, yöneticiler ve diğer çalışanlarla aralarında bir duvar olduğunu, kendilerine BİLSEM'in işleyişi ve çocuklarıyla ilgili olarak yeterince bilgilendirme yapılmadığını ifade etmişlerdir. Keskin, Samancı ve Aydın (2013) tarafından BİLSEM yönetici ve öğretmenleriyle yapılan çalışmada "Üstün veya özel yetenekli çocukların ailelerine yönelik bilgilendirme seminerleri düzenlenmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?" sorusuna katılımcıların %94,5'u evet diyerek BİLSEM velilerinin bilgilendirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Özbay (2013) bu durumu; toplumun en temel ve en küçük kurumu olan ailenin ülkemizde bu bağlamda karşılaştığı en önemli sorun, farklılıkla baş etme becerisidir. Ailelerin büyük bir kısmı, üstün yeteneğin ne demek olduğunu, çocuklarının üstün yetenekli olup olmadığını ve ne yapmaları gerektiğini bilememektedir. Ailelerin fark ettikleri tek durum ve gerçek çocuğun farklı olduğudur. Çocukların olumlu yönde gelişmeleri için okulla işbirliği şarttır şeklinde açıklamıştır (Özbay, 2013).

Velilerle yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan bir diğer sorun BİLSEM ders saatleri planlamasıdır. Okulla birlikte BİLSEM'in çocukları yordüğünü, hafta içi veya hafta sonu

programlarına kendilerinin de işlerinden dolayı öğrenciyi getirip götürmede zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bildiren ve Türkkani'nın (2013) BİLSEM öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada da öğrenciler, okul eğitimiyle beraber özel eğitim almalarının onları fiziken yorduğunu, özel eğitim kurumunun uzaklığının da onlara artı bir yük getirdiği bulgusu araştırmayı desteklemektedir. Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan velilerin BİLSEM'e yönelik önerilerinde görüşme yapılan veliler, veli bilgilendirme, öğretmen seçimi, üniversite işbirliği, gibi öneriler sunmuşlardır.

Bu araştırma BİLSEM'de ilkokul düzeyinde çocuğu bulunan velilerin BİLSEM'e yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir ve onların belirttiği görüşlerle sınırlıdır. Araştırmanın genellenebilirliğini sağlamak için BİLSEM'lerle ilgili diğer paydaşlarla da (öğretmen, yönetici, öğrenci gibi) nicel, karma araştırmalar yapılabilir. Özel yetenekli çocukların daha iyi ortamlarda eğitim görmeleri için BİLSEM binaları hem fiziksel hem de donanım olarak geliştirilebilir. BİLSEM'de görev yapan öğretmenler özel yetenekli çocuklara yetebilecek özelliklere göre yetiştirilebilir. BİLSEM program içerikleri öğrencilerin daha çok yaratıcılıklarını kullanabilecekleri şekilde üniversitelerle işbirliği yapılarak daha etkin olarak tasarlanabilir. Ayrıca BİLSEM velileri ile öğrencilerin gelişimleri konusunda sık sık bilgilendirme amaçlı görüşmeler düzenlenebilir ve rehberlik çalışmaları artırılabilir.

Kaynaklar / References

- Ablard, K. E., & Parker, W. D. (1997). Parents' achievement goals and perfectionism in their academically talented children. *Journal of Youth and Adolescence*, 26(6), 651-667.
- Bildiren, A. (2011). *Üstün yetenekli çocuklar*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Bildiren, A., ve Türkkan, B. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin perspektifinden bilim ve sanat merkezlerinin hoş ve hoş olmayan özellikleri ve değişiklik talepleri. *Üstün Yetenekli Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2013, 1(2), Özel Sayı, 128-135.
- Chan, D. W. (2010). Characteristics and competencies of teachers of gifted learners: The Hong Kong teacher perspective, *Roeper Review*, 23(4), 197-202, DOI: [10.1080/02783190109554098](https://doi.org/10.1080/02783190109554098)
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz*. A. Aypay (Çev. Ed.), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Coleman, L. J., Micko, K. J., & Cross, T. L., (2015). Twenty-five years of research on the lived experience of being gifted in school: Capturing the students' voices. *Journal for the Education of the Gifted* 38(4), 358-376.
- Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni*. S. B. Demir (Çev. Ed.), Ankara: Eğiten Kitap.
- Ersoy, A. F. (2016). Fenomenoloji. A. Saban ve A. Ersoy (Edt.). *Eğitimde nitel araştırma desenleri içinde* (ss.51-105). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Feldhusen, J. F. (1989). Synthesis of research on gifted youth. *Educational Leadership*, 46(6), 6-11.
- Feldhusen, J. F. (1996). How to identify and develop special talents. *Educational Leadership*, 53(5), 66-69.
- Feldhusen, J. F. (2003). Reaching for the stars in gifted education: A critique of the WICS model. *High Ability Studies*, 14(2), 143.
- Gallagher, J. J. (2003). Issues and challenges in the education of gifted students. In N. Colangelo & G. A. Davis (Eds.), *Handbook of gifted education* (3rd ed.) (pp. 11-23). Boston: Pearson Education.
- Genç, M. A. (2012). Görsel sanatlar alanında üstün yetenekli öğrenciler ve Türkiye'deki eğitimleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 573-587.
- Heath, W. J. (1997). What are the most effective characteristics of teachers of the gifted? (ERIC No: ED411665)
- Karakuş, F. (2010). Üstün yeteneklilerin ana-babalarının karşılaştıkları güçlükler. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 127-144.
- Karakuş, F. (2014). Üstün yetenekli çocukları olan anne babaların çocuklarının eğitime yönelik algıları. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 289-304.
- Kaya, N. G. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ve BİLSEM'ler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 115-122.
- Keskin, M. Ö., Samancı, N. K., ve Aydın, S. (2013). Bilim ve sanat merkezleri: Mevcut durumları, sorunları ve çözüm önerileri. *Üstün Yetenekli Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(2), Özel Sayı, 78-96.
- Koç, İ. (2016). Üstün zekalı ve üstün yetenekli öğrenci velilerinin bilim ve sanat merkezi'yle ilgili görüşleri: Bir BİLSEM örneği. *Üstün Zekalılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 3(3), 17-24.
- Kurnaz, A. (2014). Yirminci yılında bilim ve sanat merkezlerinin raporlar ve yönetici görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 1-22.
- MEB. (2017a). *2017-2018 bilim ve sanat merkezleri öğrenci tanılama kılavuzu*. <https://orgm.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.

- MEB, (2017b), *Özel eğitim ve rehberlik hizmetleri genel müdürlüğü bilim ve sanat merkezlerine öğretmen seçme ve atama kılavuzu*. <http://orgm.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- MEB. (2017c). *Bilim ve sanat merkezleri yönergesi*. <https://orgm.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Çev. Ed.), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Olzewski-Kubilius P., & Kulieke M. J. (2008). Using off-level testing and assessment for gifted and talented students. In Tassel Baska J. Van (Ed.), *Alternative assessments with gifted and talented students* (pp. 89-106). Waco, TX: Prufrock Press.
- Özbay, Y., (2013). *Üstün yetenekli çocuklar ve aileleri*, Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Renzulli, J. S., & Renzulli, S. R. (2010). The schoolwide enrichment model: A focus on student strengths and interests. *Gifted Education International*, 26(2-3), 140-156.
- Renzulli, J. S. (1968). Identifying key features in programs for the gifted. *Exceptional Children*, 3(35), 217-221.
- Taşçılar, M. L. (2016). The relationships between self-regulated learning skills, causal attributions and academic success of trainee teachers preparing to teach gifted students. *Educational Research and Reviews*, 11(13), 1217-1227.
- Şahin, Ç. Ç. (2014). Bilim ve sanat merkezi öğrencilerinin bu kurumlara ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11-1(21), 101-117.
- Şenol, C. (2011). *Üstün yetenekliler eğitim programlarına ilişkin öğretmen görüşleri (BİLSEM örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Uzun, M. (2004). *Üstün Yetenekli Çocuklar El kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Yazıcı, H., ve Altun, F. (2016). PDR lisans programlarının üstün yeteneklilere dönük psikolojik danışma becerilerinin kazandırılması açısından değerlendirilmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 61-71.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, H. (2010). *Üstün yeteneklilerin eğitiminde bir model olan bilim ve sanat merkezleri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_03/29101859_hasan_yildiz_tez.pdf adresinden 15/01/2018 tarihinde erişilmiştir.
- Yumuş, A., ve Toptaş, V. (2011). Bilim ve sanat merkezlerinin amacına uygun işleyişinin değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 80-88.

Yazarlar

Emel SARITAŞ, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümünde görev yapmaktadır. Doktora derecesini 2002 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalında almıştır. Eğitim bilimleri alanında ulusal/uluslararası çeşitli kongre ve dergilerde yayınları vardır.

İletişim

Dr. Öğr. Üyesi Emel SARITAŞ Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, Kınıklı Yerleşkesi Denizli Türkiye.
e-posta: esaritas@pau.edu.tr

Ümran ŞAHİN, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümünde görev yapmaktadır. Doktora derecesini 2013 yılında Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalında almıştır. Eğitim bilimleri alanında ulusal/uluslararası çeşitli kongre ve dergilerde yayınları vardır.

Gülsüm ÇATALBAŞ, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde görev yapmaktadır. Doktora derecesini 2018 yılında Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Eğitimi Bilim Dalında almıştır. Eğitim bilimleri alanında ulusal/uluslararası çeşitli kongre ve dergilerde yayınları vardır.

Dr. Öğr. Üyesi Ümran ŞAHİN, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, Kınıklı Yerleşkesi/Denizli Türkiye.
e- posta: usahin@pau.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Gülsüm ÇATALBAŞ, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Kınıklı Yerleşkesi Denizli Türkiye.
e- posta: catalbas@pau.edu.tr

Summary

Purpose and Significance. "SAC is the educational institutions for highly talented students at pre-school, primary, secondary and high school levels to develop their capacity and to make them be aware of their individual skills (artistic, musical, and cognitive ability) without preventing their formal training (MEB, 2017: 6)". Serving in 81 cities of Turkey, a total of 116 SAC have a differentiated curriculum that aims to make highly talented students understand their potential and contribute to the society (MEB, 2017). Being valid from 2017, 1st, 2nd and 3rd grades of primary school can also enroll in SAC.

In related literature, various concepts are used for the individuals who perform a high-level development in terms of cognitive and artistic ability such as gifted or highly talented (Ablard & Parker (1997), Chan (2010), Feldhusen (1989, 1996, 2003)). The concept of highly talented is preferred instead of highly intelligent as it is not limited in meaning as having a high intelligence only. Another reason for this is intelligence is a labeler in nature. Some prefer to use "specially talented" instead of "highly talented" (Özbay, 2013: 8). In this study, "highly talented" was used for the gifted students consistent with SAC's identification.

As in the other educational institutions, parents are also significant in SAC. The principle of organizing and performing educational and instructional activities also includes the collaboration of parents and SAC (MEB, 2017c). Most of the parents do not know what is highly talented, whether their children are highly talented or not, and what to do. The only thing they recognize is that their child is different (Özbay, 2013). In this sense, the aim of this study is to investigate the views of the parents on SACs who have children in primary school level in SACs. The problem questions of the study were constructed as:

1. How does BİLSEM feel to parents?
2. What are the contributions of SAC on children?
3. What are the problems that the parents face within SAC?
4. What are the suggestions of the parents for SAC?

Methodology. This study, which tries to explain the views of the parents depending on their experiences, was designed as a phenomenological study. Being both a philosophical perspective and a research methodology, phenomenology identifies the phenomena which we are aware of but do not have an elaborated understanding depending on the experiences of the individuals or a group (Yıldırım & Şimşek, 2012; Merriam, 2013; Creswell, 2013; Christensen Johnson & Turner, 2015; Ersoy, 2016).

Designed as a phenomenological study. Interviews were conducted with 10 volunteers. The participants are of different age and occupation groups and have children in SAC in different levels. Examining the related literature and consulting the field experts, a semi-structured interview form was constructed including main questions and alternative questions. The interview form is in two parts one of which includes the questions about personal information and the other about being a parent of SAC, the contribution of SAC on children, problems in SAC and suggestions. Descriptive analysis was used to investigate the views.

Results, Discussion and Conclusion. Parents stated that their children have changed in some ways after enrolling SAC, in turn, SAC had some contributions on children in different ways. SAC tires to

develop the creativity of children with their rich curricula and integrate the activities and curriculum as providing the development of children socially and emotionally in practice (Özbay, 2013). Parents added that it contributed to their children in terms of self-confidence, curiosity, think differently, creativity, and managing their free time. Some research findings are also consistent with the current study that SAC contributes to the students in terms of science and art development, creativity, learning English, socialization and communication skills (Toptaş, 2011; Şahin, 2014; Yıldız, 2010).

Apart from the contributions, parents also underlined some problems in SAC. The insufficient facilities of SAC buildings are one of the problems. Parents stated that SAC buildings are not different from other formal school buildings and insufficient in laboratory and garden. In a study by Bildiren and Türkkan (2013) which was conducted with 100 SAC students in 3rd and 12th-grade levels, students pointed out the physical conditions of SAC as a property that they dislike about SAC. Moreover, Keskin, Samancı and Aydın (2013) also found that most of the administrators and teachers think SAC is insufficient in terms of facilities. In a study of Karakuş (2010), parents indicated that SAC is insufficient in terms of the laboratory, technological equipment, playground, substructure, and security. Along with those studies, the findings are also supported by the studies of Kurnaz (2014) and Kaya (2013).

Another problem indicated by the parents is the teachers working in SAC. Parents thought that teachers are insufficient for the children and are not selected carefully. Furthermore, they added that if the children are highly talented, teachers should be highly talented also. Most of the research support this finding (Keskin, Samancı and Aydın 2013; Kurnaz, 2014; Kaya, 2013; Chan, 2010; Hearth, 1997). Hearth (1997) investigated the related literature on personal characteristics, occupational properties, and teaching methods or styles of the teachers of gifted students. He concluded that teacher training standards should be constructed on this issue, teachers of gifted should have a formal certificate or training on the education of highly talented individuals, and lastly, teachers should have the awareness of high intelligence, creativity, and self. The properties indicated in that literature are intelligence, enthusiasm, success, motivation, self-confidence and encouraging the students' independence. Chan (2010) studied with 50 Chinese teachers in Hong Kong and found out that identifying, educating and counseling the highly talented students are far more important than personal characteristics. Moreover, he emphasized the need for curricula to educate this kind of teachers.

The curriculum of SAC was also considered as a problem by the parents. They told that the curriculum is so busy, creates a difficulty with the formal curriculum, does not guide the students and does not address different bits of intelligence. Karakuş (2010) also found that curricula in SAC are not flexible and not for the interest and ability of the students. However, in a study by Şenol (2011) the teachers working in SAC thought positively on the curriculum.

Counseling services are another problem indicated by the parents. According to the parents, SAC counselors do not see the parents and guide the students. Yazıcı and Altun (2016) examined the curriculum standards of Psychological Guidance and Counseling Departments and concluded that the curriculum does not include any compulsory courses on highly talented and a few of the programs include limited selected courses. The issues about highly talented are only given in special education courses in these departments. However, the content of this course is limited to some conceptual information and does not include theories and practices. These findings by Yazıcı and Altun (2016) might be one of the underlying reasons why parents found the counseling service insufficient in the current study.

The fifth problem indicated by the parents is the communication problem. Parents stated that there is such a wall between them and the administrators, teachers and other staff of SAC. They added that they are not informed enough about their students and the process of SAC. Keskin, Samancı and Aydın (2013) asked the administrators and the teachers of SAC in their study that “Do you think that seminars should be organized in order to inform the parents of highly talented children?” The ratio of participants who gave the answer as “yes” was 94.5%. According to Özbay (2013), in Turkey, the most important problem that the family institutions face with is coping with the differences. Most of the parents do not know what is being highly talented, whether their child is highly talented or not and what to do about this issue. The only thing that they recognize is their child is different. Özbay (2013) underlines the collaboration of school and parent for the positive development of these children.

The last problem indicated by the parents is the time planning of the courses in SAC. They stated that together with their school, children get tired in SAC, and they live problem in shuttling their children because of their busy schedule. These findings are supported by the study of Bildiren and Türkkani (2013) who found that students in SAC are very tired along with their school education and SAC’s location is far from the city centers. Parents listed some suggestions about SAC as the information of the parents, teacher selection and cooperation with the academy.

This study aims to identify the views of parents on SAC whose primary school children enroll in SAC, and is limited to their views. Quantitative and mixed method research might be conducted with the other shareholders (teachers, administrators, students) in order to generalize the results. The SAC buildings might be improved in physical conditions and facilities. Teachers working in SAC might be selected more carefully and trained considering the highly talented literature. The curricula of SAC might be revised cooperating with the academy to improve the creativity of the children. Furthermore, parents might be informed more frequently about the processes and the counseling activities might be increased.